

**Dječji vrtić BLAGOVIJEST
Bana Jelačića 55
21216 KAŠTEL STARI**

Mobitel: 095/4888-777

Email: blagovijest1@gmail.com

KLASA: 601-01/23-02/01

UR.BROJ: 2134/01-2181-4-4-01-23-1

I Z V J E Š Ć E

o realizaciji

Godišnjeg plana i programa rada

za 2022./2023. godinu

Kaštel Stari, rujan 2023.

Odgoviteljskog vijeća na sjednici održanoj 11. rujna 2023. godine
utvrdilo je prijedlog

**Izvešća o realizaciji Godišnjeg plana i programa rada
Dječjeg vrtića BLAGOVIJEST
za 2022./2023. godinu**

Ravnateljica:

Iva Bakić

Iva Bakić

Upravno vijeće, na sjednici održanoj 12. rujna 2023. godine
donijelo je

**Izvešće o realizaciji Godišnjeg plana i programa rada
Dječjeg vrtića BLAGOVIJEST
za 2022./2023. godinu**

Predsjednica Upravnog vijeća:

Jelena Zebić

Jelena Zebić

Kaštel Stari, 13. rujna 2023. god.

Sadržaj:

1. UVOD
2. USTROJSTVO RADA
3. MATERIJALNI UVJETI
4. NJEGA I SKRB
 ZA TJELESNI RAZVOJ I RAST DJECE
5. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD
6. KALENDAR DOGAĐANJA PO MJESECIMA
7. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE
 ODGOJNIH DJELATNIKA
8. SURADNJA S RODITELJIMA
9. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA
10. GODIŠNJI PLAN RAVNATELJA,
 PEDAGOGA, PSIHOLOGA I ZDRAVSTVENOG VODITELJA

1. UVOD

Dječji vrtić Blagovijest provodi redovni 10-satni program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i unaprjeđenje zdravlja te socijalne skrbi djece predškolske dobi. Budući da je osnivač našeg vrtića vjerska zajednica program katoličkog vjerskog odgoja integriran je u 10-satni program i u njega su uključena sva djeca.

Brzi tehnološki napredak jedna je od glavnih karakteristika našega vremena, a u stopu ga prate otuđenost, nestabilnost, nesigurnost koje su posljedice ratova i klimatskih promjena. U prethodnoj pedagoškoj godini započeo je rat u Ukrajini, koji je prouzročio gospodarsku krizu koju osjeća cijeli svijet.

Mediji nas svakodnevno izvještavaju o velikim poplavama, potresima, požarima, uraganima, o otapanju ledenjaka na Antarktiku, o oceanima i morima punim plastike. Potres koji se dogodio kod nas u Zagrebu i Banovini, zatim u Turskoj, te klimatske promjene, koje su vidljive u svim dijelovima svijeta, stvaraju u čovjeku osjećaj da je život na zemlji postao nesiguran. Preko svojih obitelji to snažno doživljavaju i djeca. Svi djelatnici vrtića trudili su se tijekom ove pedagoške godine djeci ponuditi toplinu, sigurnost, smirenost, jasnoću i red pomažući im u uspješnom snalaženju i uključivanju u vrtićku zajednicu u kojoj smo gradili zajedništvo.

O našem ovogodišnjem radu naglasak je bio na likovnost djeteta. Likovnost u radu s djecom od izuzetne je važnosti jer snažno utječe na razvoja djeteta u smislu inicijativnosti, inovativnosti a ujedno ima i velik utjecaj na razvoj duhovne dimenzije djeteta.

Naglasak nam je bio i na prepoznavanju i uvažavanju djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama kao ravnopravnim sudionicima u odgojno-obrazovnom procesu. Čini nam se doista bitnim razviti u djeci empatiju, razumijevanje i prihvaćanje onih koji imaju određene poteškoće. Važno je djecu poticati da odrastaju u duhu ljubavi i empatiji prema drugima i drugačijima. Razvijati u djeci spoznaju da *biti drugačiji* ne znači biti manje vrijedan, da je svaki čovjek na svoj način dragocjen od izuzetne je važnosti o radu našega vrtića.

Jedan od ciljeva rada ove godine bilo je i njegovanje i daljnja izgradnja kulture našeg vrtića. Elementi koje smo unosili u odgojno obrazovni proces jesu: njegovanje temeljnih vrijednosti za cjeloviti razvoj djeteta, intenziviranje druženja roditelja, djece i odgojitelja, rad na profesionalnom razvoju odgojitelja, kvaliteta komunikacije između svih subjekata odgojno obrazovnog procesa, istraživanje vlastite odgojno obrazovne prakse kako bismo što kvalitetnije pratili interese svakog djeteta i pomogli mu u njegovom rastu, razvoju i napretku te na taj način utjecali na kvalitetan razvoj ljudskog društva u cjelini.

2. USTROJSTVO RADA

Pedagoška je godina u sva tri objekta započela 1. rujna 2022., a završila 31. kolovoza 2023. Nositelji programa bili su odgojitelji, pedagozi, psiholog, zdravstveni voditelji i ravnatelj. Odgojno obrazovni rad u našem vrtiću odvijao se unutar tri objekta:

Središnji objekt:

Dječji vrtić BLAGOVIJEST
21216 KAŠTEL STARI, Bana Jelačića 55
Mobitel: 095/4888-777
Email: blagovijest1@gmail.com

Podružnice:

I. Dječji vrtić BLAGOVIJEST
Podružnica ZADAR
Sv. Vinka Paulskog 25
23000 ZADAR
Mobitel: 095/3533-851
Email: blagovijest@gmail.com

II. Dječji vrtić BLAGOVIJEST
Podružnica SINJ
Istarska 21
21230 SINJ
Mobitel: 095/4888-555
Email: blagovijest2@gmail.com

Dječji vrtić BLAGOVIJEST ima šest (6) odgojnih skupina.

Središnji objekt u Kaštel Starom odgojno obrazovnu djelatnost obavlja u dvije (2) odgojne skupine:

- Mlađa mješovita skupina
- Starija mješovita skupina

Područni objekt u Zadru odgojno obrazovnu djelatnost obavlja u dvije (2) odgojne skupine:

- I.** Mješovita skupina
- II.** Mješovita skupina

Područni objekt u Sinju odgojno obrazovnu djelatnost obavlja u dvije (2) odgojne skupine:

- Mlađa mješovita skupina
- Starija mješovita skupina

Ukupan broj djece u ovoj pedagoškoj godini u sva tri objekta je 109.

OBJEKTI, ODGOJNE SKUPINE I DJELATNICI

DJEČJI VRTIĆ BLAGOVIJEST	SKUPINA	BROJ DJECE	UKUPNO DJECE	ODGOJNE DJELATNICE
Središnji objekt KAŠTEL STARI Bana Jelačića 55	I. mlađa mješovita (3 – 5 god.)	20	42	Iva Bakić, s.Krešimira, VŠS Marina Miše. VŠS
	II. starija mješovita (5 – 7 god.)	22		Jelena Zebić, s.Monika, VŠS Vesna Milković, s.Tomislava, VŠS
Podružnica ZADAR Sv. Vinka Paulskog 25	I. mješovita (3 – 7 god.)	14	27	Tonka Duka, VSS Ana Dukić, VŠS
	II. mješovita (3 – 7 god.)	13		Ana Šimundža, s. Dolores, VŠS Daniela Marin VŠS
Podružnica SINJ Istarska 21	I. mlađa mješovita (3 – 5 god.)	20	40	Florentina Radović, VŠS / Paula Jenjić, VŠS Katarina Maleš
	II. starija mješovita (5 – 7 god.)	20		Ksenija Vrdoljak, s.Tea, VŠS Zrinka Marić, VŠS
UKUPNO	6	109	109	12

Broj djece u našim objektima je mali. To ima nedostataka (financijskih) ali još više prednosti. Djeca su međusobno povezana i bliska u tolikoj mjeri da su roditelji govorili kako naš vrtić doživljavaju kao obitelj. U tom okruženju djeca s posebnim potrebama prihvaćena su s empatijom, brižljivošću i razumijevanjem kako od strane odraslih, tako i djece.

Ostale djelatnice

Ravnateljica: Iva Bakić, s.Krešimira, VŠS

Stručni suradnici: a) zdravstveni voditelj:

- Marija Brčić Šušak, s.M.Terezija, medicinska sestra –
Za Kaštel Stari i Podružnicu Sinj
- Hikmeta Peričić, medicinska sestra – Podružnica Zadar

b) pedagog:

- Ivana Toussaint, prof. – Kaštel Stari
- Antea Pavić, prof. – Podružnica Zadar
- Anđela Masnić, prof. – Podružnica Sinj

c) psiholog: Maja Leventić, prof. psihologije – Podružnica Zadar

Spremačice: Željka Bilić – Kaštel Stari
Edita Kezić / Marica Stanojević – Podružnica Zadar
Marija Ivandić – Podružnica Sinj

Odgajatelji u neposrednom radu rade 5,5 sati. Ostali poslovi odgojitelja do punog radnog vremena (8 sati tjedno), obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju s roditeljima, duhovne obnove i hodočašća te stručno usavršavanje.

Ravnateljica/voditeljica podružnice vodi dnevnu evidenciju radnog vremena radnika. Radno vrijeme radnika se može po potrebi mijenjati odlukom ravnateljice, a na prijedlog odgojitelja, prema potrebama djece i njihovih roditelja. Sve službe su u funkciji ostvarivanja odgojno obrazovnog rada s djecom i potreba roditelja, te će se organizacija rada tome i prilagođavati.

Godišnji odmor je tijekom srpnja ili kolovoza, a tijekom tih ljetnih mjeseci će se uz uređenje vanjskih i unutarnjih prostora vrtića izvršiti potrebne promjene, te pripreme za novu pedagošku godinu.

Program katoličkog vjerskog odgoja je utkan u dnevni ritam i sastavni je dio redovnog programa rada vrtića. Roditelji koji upisuju svoje dijete u naš vrtić hotimično biraju baš vjerski vrtić jer žele za svoje dijete nastavak vjerskog odgoja koji oni žive i njeguju u svojim obiteljima. Stoga za djecu uključenu u naše programe vrtić nije mjesto gdje dijete prvi put stječe pojam o vjeri, nego je mjesto koje nastavlja i nadopunjuje obiteljski vjerski odgoj. Ovo naravno ne znači da vrtić nije otvoren svima. Dapače, svi koji žele svoje dijete uključiti u vjerski program vrata našeg vrtića su otvorena. Čovjeku vjerniku vjera je od izuzetne važnosti jer daje dobar temelj cjelokupnom životu, a svoje izvorište ima u ljubavi kojom Bog ljudi čovjeka. Za nas je ljubav bitna pretpostavka za zdrav razvoj djeteta, stoga nam je vjerski odgoj od iznimne važnosti. Odgojna uloga i roditelja i odgojitelja nije prvenstveno učiti dijete vjeri, nego djetetu biti svjedok Božje ljubavi. Biti istinski svjedok Boga živoga moguće je jedino ako vlastitim životom svjedočimo svoju vjeru. To je ujedno i najbolji put da vjeru prenesemo drugima. Stoga vjerske sadržaje u našem radu planiramo na način koji će djeci pomoći da odrastaju u vjeri. Uvod u svaki dan je molitva, bilo da je riječ o pjesmama vjerske tematike, bio da je to molitva srca u tišini, molitva spontanim riječima ili molitva na neki drugi način. Sveta misa za blagoslov početka rada vrtića, blagoslov za dane kruha, hodočašće i duhovni kutak za roditelje bili su nam posebni poticaji za odgoj u vjeri. Odgoju u vjeri svakako pomaže slavlje vjerskih blagdana i stvaranje blagdanskog ozračja tijekom godine, posebice u vrijeme Došašća, Božića, Korizme i Uskrsa.

Program rada predškole u našem vrtiću je samo za djecu koja su već polaznici vrtića, a ostvaruje se u okviru redovitog rada vrtića tijekom pedagoške godine. Program provode odgojitelji uz stručnu pomoć pedagoga i psihologa svakodnevno, kontinuirano i ravnomjerno. U program predškole bila su uključena djeca koja su prošle godine ima odgodu upisa u školu, te djeca rođena u periodu od 1.04. 2016. do 31. 03. 2017. god. Organizacija rada bila je fleksibilna i prilagođena potrebama djece i roditelja, a trajala je od 1. listopada 2022. - 31. svibnja 2023. cca 250 sati. Cilj je ovog programa poticati cjeloviti razvoj djeteta, te mu u godini pred polazak u školu osigurati poticajno okruženje u kojemu će moći razviti sve svoje potencijale, pozitivne stavove prema školi, radne navike, probuditi interes kojim će steći potrebna znanja i vještine kako bi bilo spremno krenuti u školu. U Kaštel Starom ove godine je 13 djece predškolaca, u podružnicama: u Zadru 13 i Sinju 16 djece; sveukupno 42 djece.

Uz redoviti program ponuđeni su i **kraći programi** koji se ostvaruju dva puta tjedno:

1. Engleski jezik – dva puta tjedno:

- a) Središnji objekt Kaštel Stari,
Nositelj programa: Iva Bakić, s. Krešimira
- b) Područni objekt Zadar,
Nositelj programa: „ENESEN“ – Slivnica – Zadar
Katarina Jurčić Kučina
- c) Područni objekt Sinj
Nositelj programa: Iva Bakić, s. Krešimira

2. Tjelesna i zdravstvena kultura:

- a) Područni objekt Sinj
nositelj programa: U.S.Š. Ivana Pavla II.

Kraći program engleskog jezika

Jedan od jezika koji upotrebljavaju ljudi na svim kontinentima je engleski jezik. Stoga je u našim objektima ponuđen kraći program učenja upravo ovog jezika. Internet i razno razne mreže i platforme neizostavni su dio života današnjeg vremena. Ljudi putuju, susreću ljude drugih kultura i drugih govornih područja, a jezik kojim se uglavnom služe je upravo engleski jezik. Otvorenost novom i sposobnost dobre komunikacije je nužna. Ovaj kraći program se provodi kao podrška kognitivnom, kulturnom i psiho-socijalnom razvoju djece. Djelatnici koji ga provode jesu odgojitelj s minimalno B2 stupnjem znanja engleskog jezika i profesori engleskog jezika s iskustvom u radu s djecom predškolske dobi. Kod učenja engleskog jezika posebno se pazi na uočavanje i uvažavanje individualnih razlika među djecom. Cilj je da se svako dijete osjeća vrijednim, sposobnim i uspješnim. Jezik se u vrtiću uči na djeci svojstven način: glazbom, pokretom, plesom, pjesmom, ritmom i rimom što pomaže djetetu da razvija osjećaj sigurnosti, samopouzdanja u izražavanju na engleskom jeziku.

Tjelesna i zdravstvena kultura

Jedan od puteva cjelovitog razvoja djeteta je razvoj tjelesne aktivnosti, koja je ujedno i jedna od primarnih potreba svakog djeteta. Tjelesna aktivnost ima pozitivan utjecaj na cjelokupno fizičko i mentalno zdravlje djece. Njome se utječe na djetetove funkcionalne i motoričke sposobnosti. Program tjelesne i zdravstvene kulture, koji je ponuđen u Podružnici Sinj, obuhvaća zanimljive igre i gibanja kroz koje dijete razvija svoje motoričke sposobnosti, koordinaciju, orijentaciju u prostoru. Poštujući metodička načela rada, dob i interes djece, radi se u ugodnoj atmosferi koja kod djece potiče pokret, gibljivost, maštu i stvaralaštvo, a smanjuje agresivnost i napetosti, te utječe na regulaciju tjelesne težine. Ovim programom želimo poticati i razvijati kod djece svijest o važnosti tjelesnog vježbanja, zdravog i aktivnog načina života.

Ove godine taj se kraći program odvijao samo u podružnici Sinj. U Kaštel Starom je velik broj djece uključen u razne sportske aktivnosti izvan vrtića tako da roditelji nemaju potrebu za izborom takvog programa u sklopu vrtića. A u podružnici u Zadru je ove godine manji broj djece u vrtiću te nema dovoljno zainteresiranih za ovaj program.

STRUKTURA SATI ODGOJNO-OBRAZOVNIH DJELATNIKA

U PEDAGOŠKOJ GODINI 2022./2023.

Struktura sati odgojno obrazovnih djelatnika u 2022./2023. godini zasnivala se na 251 radnom danu, od čega je ukupno 2008 sati rada.

Ukupna satnica iznosi 2088 sati.

STRUKTURA SATI I DANA U PEDAGOŠKOG GODINI 2022./2023.

Mjesec	Broj dana u mjesecu	Broj radnih dana	Subote	Nedjelje	Blagdani	Broj radnih sati	Ukupno sati s blagdani ma
9. / 2022.	30	22	4	4	0	176	176
10. / 2022.	31	21	5	5	0	168	168
11. / 2022.	30	20	4	4	2	160	176
12. / 2022.	31	21	5	4	1	168	176
1. / 2023.	31	21	4	5	1	168	176
2. / 2023.	28	20	4	4	0	160	160
3. / 2023.	31	23	4	4	0	184	184
4. / 2023.	30	19	5	5	1	152	160
5. / 2023.	31	21	4	4	2	168	184
6. / 2023.	30	20	4	4	2	160	176
7. / 2023.	31	21	5	5	0	168	168
8. / 2023.	31	22	4	4	1	176	184
UKUPNO	365	251	52	52	10	2008	2088

Satnica na bazi radnog tjedna: 40 sati

Neposredni rad s djecom: 27,5 sati (5,5 sati dnevno); $251 \times 5,5 = 1380,5$

Ostali poslovi: 10 sati (2 sata dnevno); $251 \times 2 = 502$

Dnevni odmor: 2,5 sata (0,5 sati dnevno); $251 \times 0,5 = 125,5$

Ukupno: 40 sati; $251 \times 8 \text{ sati} = 2008$

**STRUKTURA 40-SATNOG RADNOG TJEDNA
ODGOJNIH DJELATNIKA**

DANI	SATI	NEPOSRE DNI RAD	PRATEĆI POSLOVI			DNEVNI ODMOR	UKUPNO
			Planirana priprema	Suradnja s roditeljima	Stručno usavrša- vanje		
1	8	5 h i 30 min.	1 sat	30 min	30 min	30 min	8 sati
5	40	27 h 30 min	5 sati	2 h 30 min	2h 30 min	2h 30 min	40 sati

STRUKTURA RADNOG VREMENA PRATEĆIH SLUŽBI

Red. broj	Radno mjesto	Ime i prezime	Školska sprema	Dnevno radno vrijeme	Godišnje radno zaduženje
1.	Ravnateljica Odgojiteljica	Iva Bakić, s. Krešimira	VŠS	8 sati dnevno	1992 sata
2.	Pedagog Kaštel Stari	Ivana Toussaint, prof.	VSS	2 sata mjesečno	24 sata
3.	Pedagog, Zadar	Antea Pavić prof.	VSS	2 sata tjedno	104 sata
4.	Pedagog Sinj	Anđela Masnić, prof.	VSS	2 sata mjesečno	24 sata
5.	Psiholog, Zadar	Maja Leventić, prof.	VSS	3 sata tjedno	156 sati
6.	Zdravstveni voditelj KS/Sinj	Marija Brčić Šušak s.M. Terezija	VŠS	6 sati mjesečno	72 sata
7.	Zdravstveni voditelj Zadar	Hikmeta Peričić	VŠS	2 sata tjedno	104 sata
8.	Spremačice, pomoćnice	Željka Bilić	NKV	5 sati dnevno	1245 sati
		Marica Stanojević	NKV	4 sata dnevno	996 sati
		Marija Ivandić	NKV	6 sati dnevno	1494 sata

3. MATERIJALNI UVJETI

Već dugi niz godina djelatnost Vrčića financira se sredstvima Osnivača, uplatom roditelja, te sufinanciranjem jedinica lokalne uprave.

Kao i do sada, trudili smo se tijekom i ove pedagoške godine učiniti sve što smo mogli za poboljšanje uvjeta rada. Važan nam je bio estetski izgled unutrašnjih prostora vrčića jednako kao i okoliš naših objekata. Ostvarenje planiranoga je naravno ovisilo i o raspoloživim financijskim sredstvima koja smo imali.

Središnji objekt u Kaštel Starom:

- Uređenje dvorišnog prostora (nabavljena nova igrala, postavljena nove lijevane gumene podloge oko igrala, uklonjena živica i dio ograde kako bi prostor bio otvoreniji te postavljena nova metalna ograda s plastičnom zaštitom
- Obojana drvena kućica i klupe na dvorištu
- Kontinuirano opremanje skupina didaktikom i potrošnim materijalom
- Povećanje fonda stručne literature

Područni objekt u Zadru:

- Redovito nadopunjavanje potrošnih materijala za aktivnosti
- Nabavljena je didaktička igra „Pošalji poruku“
- Kupljene složive strunjače za spavanje.
- Od stručne literature nabavili smo knjigu „Tragovima dječjih stopa“
- Napravljeno je servisiranje klima uređaja i fotokopirnog aparata.

Područni objekt u Sinju:

- Sobe dnevnih boravaka obnovljene edukativnim i didaktičkim materijalima i igrama
- Prostor hodnika opremljen senzo-motoričkim pločama
- U dvorištu uređen pješčanik
- U dvorani postavljena senzo-motorička ploča
- Vrčićka biblioteka obogaćena stručnom, duhovnom i dječjom literaturom
- Kuhinja obnovljena novim posuđem za kuhanje
- Nabavljene nove božićne dekoracije (figure za jaslice, lampice, kuglice za bor
- Kupljen novi uređaj za kopiranje, projektor i platno za projektor
- Za obje skupine kupljeni novi CD playeri, zidni sat, kipići za molitvene centre
- Tijekom pedagoške godine obnavljali smo i nadopunjavali potrošni materijal za rad s djecom u likovno-kreativnom stvaranju

4. ZDRAVSVENA ZAŠTITA I UNAPRIJEĐENJE ZDRAVLJA DJECE

Roditeljima koji tek uključuju svoje dijete u odgojno obrazovnu ustanovu od izuzetne je važnosti da se u ustanovi vodi briga o zdravlju djeteta. Zato je briga o tjelesnom rastu i razvoju djeteta jedan je od osnovnih preduvjeta za uspostavljanje odnosa povjerenja između roditelja i vrtića. Iskustvo nas uči da djeca koja uključivanjem u vrtić po prvi put višesatno borave izvan svoje obitelji, tijekom prvih mjeseci boravka u ustavi, češće izostaju zbog bolesti. Očuvanje i unaprjeđenje zdravlja djeteta, zadovoljavanje potreba djeteta, sigurno i poticajno okruženje, kretanje i boravak na otvorenom te kvalitetna prehrana dio su svakodnevnih zadaća svih radnika u vrtiću. Zadaće vezane uz razvoj i zdravlje djece u ovoj pedagoškoj godini obuhvaćale su:

4.1. Promatranje početnog stanja u skupinama

Nakon upisa djece u vrtić, od roditelja smo dobili potrebne informacije o posebnostima vezanim uz zdravstveno stanje svakog djeteta. Uz liječničku potvrdu, roditelji su nam prenijeli važne podatke o navikama i ponašanju svoje djece. U individualnim razgovorima dobili smo vrijedne informacije o aktivnostima djece, njihovim interesima, stupanju govornog razvoja i komunikacije djeteta općenito. Roditelji djece s određenim poteškoćama u razvoju obavijestili su nas o različitim programima u koje su njihova djeca uključena prije upisa u našu odgojno obrazovnu ustanovu. Na sastanku za roditelje sve novoupisane djece, koji smo održali nakon rješenja o upisima, informirali smo ih o dnevnom životu vrtića, o vremenu adaptacije u prvim danima boravka djeteta u vrtiću te odgovarali na pitanja koja su roditelji imali.

4.2. Prehrana djece

Budući da je pravilna prehrana djece bitan faktor za njihov dobar tjelesni i mentalni rast i razvoj, tijekom pedagoške godine pažnju smo posvetiti upoznavanju i navikavanju djece pravilnoj i zdravoj prehrani. Zdravstveni voditelji su provodili antropometrijska mjerenja. Prehrana se u našim vrtićima u Kaštel Starom i Sinju ostvaruje u suradnji sa Gradskim vrtićima, a u Zadru u suradnji s cateringom. Poticali smo djecu na usvajanje higijenskih navika i ponašanja prije i za vrijeme uzimanja obroka.

Pratili smo analize nalaze briseva uzetih od strane Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo koji se vrše na temelju ugovora s tom institucijom.

Dnevni ritam prehrane u vrtiću je „uhodan“: Doručak od 08:30 – 09:00; Voćni obrok od 10:00 – 10:30; Ručak od 11:45 – 12:30; Marenda od 14:30 – 15:00.

4.3. Poticaj i praćenje psihofizičkog razvoja djece

Svjesni problema pojave pretilosti kod djece kako u svijetu tako i u našoj zemlji, što je uvelike rezultat nepravilne prehrane i neaktivnosti, radili smo na tome da djeca budu što više u pokretu. Različite motoričke aktivnosti važan su preduvjet pravilnog rasta i razvoja antropoloških obilježja te unaprjeđenja zdravlja djece. Bitno nam je od najranijeg djetinjstva raditi na stvaranju zdravih prehrambenih navika i usvajanju svijesti o važnosti tjelesnog vježbanja. Stoga smo provodili:

- svakodnevne jutarnje tjelovježbe
- fleksibilne i dinamične aktivnosti sa puno kretanja
- boravak na zraku
- kad je bilo moguće organizirali smo zdravstveno rekreativne programe: izlete, šetnje i sportske aktivnosti

4.4. Zdravstveno higijenski uvjeti su uključivali:

- kontrolu pravilnog čišćenja i upotrebu dezinfekcijskih sredstava u unutrašnjem i vanjskom prostoru
- pravilno održavanje higijene didaktičkih sredstava, namještaja, zidova, podova i radnih površina
- praćenje osobne higijene radnika i nošenje radne odjeće i obuće
- pažnja posvećena ispravnosti igračkara radi sprečavanja povreda
- briga o sigurnosti djece na igralištu
- organizacija i provođenje dezinfekcije i deratizacije cjelokupnog prostora vrtića

O kvalitetnim sanitarno-higijenskim uvjetima unutarnjeg i vanjskog prostora vrtića brinule su naše spremačice.

U ostvarivanju djelatnosti vrtića posebna pažnja posvećena je zdravstvenoj preventivi, skrbi i praćenju rasta i razvoja djece s ciljem zadovoljavanja svih djetetovih potreba, stjecanju otpornosti i očuvanja zdravlja. O mjerama skrbi za tjelesni rast, razvoj i zdravlje djece posebnu pažnju imali su zdravstveni voditelji kroz:

- Suradnju s odgojiteljicama i roditeljima vezanim uz utvrđivanje zdravstvenog stanja djece
- Kontinuirano praćenje zdravlja djece, identifikacija djece sa zdravstvenim problemima
- Edukacija odgojitelja s ciljem provođenja mjera zaštite u radu s djecom koja imaju zdravstvenih problema
- Praćenje procijepljenosti djece
- Stručno reagiranje u slučaju pojave zaraznih bolesti (što uključuje suradnju sa epidemiološkom službom)

Edukacija i senzibilizacija odgojitelja i roditelja važna je u stvaraju uvjeta za cjeloviti rast i razvoj svakog djeteta. Zajednički smo radili na uspostavljanju pozitivnog stava djece prema zdravoj hrani i drugim oblicima zdravog načina života. Naučiti dijete da bude samostalno u zadovoljavanju što većeg broja vlastitih potreba jedan je od načina razvija pozitivne slike o sebi samom.

5. ODGOJNO OBRAZOVNI RAD

Budući da je tema likovnosti i likovnog stvaralaštva u dječjem vrtiću od iznimne važnosti, a bila nam je i jedna od zadaća prošle pedagoške godine, zbog njene neiscrpnosti nastavili smo je provoditi i ove godine. U tome su nam pomogla stručna usavršavanja, te ponuda djeci raznih materijala i poticaja za raznovrsno likovno izražavanje. Kreativnost pomaže ne samo djeci nego i nama odraslima prepoznati, inicirati i oblikovati različite kreativne aktivnosti i pronalaziti originalne pristupe u rješavanju različitih problema. Odatle proizlazi i potreba da prirodnu kreativnost djeteta prihvaćamo, njegujemo, potičemo i razvijamo različitim oblicima izražavanja i stvaranja. Vrtić bi trebao biti i jest mjesto koje djetetu osigurava raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralačke prerade vlastitih ideja, emocija, iskustava, načina razumijevanja i doživljaja. Poticanje korištenja različitih izražajnih medija olakšava međusobno razumijevanje djece s drugom djecom i odgojiteljima, potiče usvajanje novog znanja te vodi k prepoznavanju stvaralačkih potencijala kod djece.

Likovnu kreativnost koja pomaže djetetu da se razvije u inicijativnu, inovativnu i duhovnu osobu ostvarivali smo kroz organizirane sklopove aktivnosti: Dani kruha, priprema i proslava blagdana sv. Nikole, Došašće, priprema za proslavu Isusova rođendana – Božića; Maškare, Valentinovo, Korizma, Uskrs; te sklopovi aktivnosti na temu Godišnja doba.

Za dane kruha u vrtiću smo se na ovu temu pripremali kroz različite aktivnosti: prigodnim recitacijama i pjesmicama, razgovorom na temu od zrna do kruha, likovnim izražavanjem – npr. klas pšenice – olovka, modeliranje klasja pšenice – krep papir; istraživali teksturu brašna (pšenično, kukuruzno); pravili smo i pekli kolače u vrtiću, a posjetili smo i obližnju pekarnicu gdje smo kupili različita peciva i blagovali ih.

Za obilježavanje sv. Nikole s djecom pripremili smo prigodne pjesme i recitacije. Djeca su uživala u društvu sv. Nikole, a najviše ih je razveselio, naravno, dar koji su dobili od sv. Nikole.

Božićna priredba s djecom za roditelje održana je u prosincu u prostorijama vrtića. Djeca su pripremila prigodni program: igrokaz, prigodne božićne recitacije i pjesme. U priredbu su uključena sva djeca. Nakon završenog programa nastavili smo druženje s djecom i roditeljima uz pripremljene kolače i sok.

Završna priredba (sadržajno vezana uz Majčin dan) održana je u drugoj polovini svibnja i u njoj su sudjelovala sva djeca. Pripremljen je prigodni program: igrokaz PRODAVAONICA MAŠTE, prigodne pjesme i recitacije.

Tijekom godine djeca su imala mogućnost prisustvovati lutkarskim predstavama. Od toga tri su predstave organizirane u prostoru vrtića: PINGVIN U HRVATSKOJ – edukacijski lutkarski mjuzikl – priča o ljepotama Hrvatske ispričana kroz slučajni posjet jednog pingvina lijepoj našoj domovini. Studio Suncokret iz Splita. KLAUN ČUPKO – 2 predstave (različitih sadržaja) – Dječja čarobna scena Zagreb. Bili smo s djecom u Gradskom kazalištu lutaka Split i pogledali predstavu BAJKA O RIBARU I RIBICI. Dok zlatna ribica koja ispunjava želje zaokuplja dječju maštu šalje se jasna pouka – dobro je biti zadovoljan s onim što imaš. Jednostavnosti i skromnosti suprotstavljeni su oholost i pohlepa! Da pohlepnost nije dobra

osobina ljudskosti shvatila su djeca u dijelu kad je ribareva žene ostala bez ičega. Jedno dijete iz publike uzviknulo je „E, neka joj!“

Slijedeći temu likovnosti pažnju djece smo usmjeravali na proces stvaranja i izražavanja, a ne samo na rezultat tog procesa. Pomoći djeci da budu kreativni po uzoru na Boga koji je Kreator, koji uvijek stvara novo, bila je jedna od ideja koja nas je vodila u našem radu. Ljudi se stvarajući pridružuju Božjemu djelu i snažnije se ostvarujemo kao ljudi. Svaka osoba, pa tako i svako dijete kreativno je na svoj originalan način. A mi odgojitelji nastojali smo djeci osigurati raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralačke prerade vlastitih ideja i emocija. Prikladnim materijalnim uvjetima, tehnikama i okruženjem poticali smo djetetov cjelokupni razvoj. Svoju likovnu kreativnost djeca su iskazivala kroz razne likovne tehnike: crtačke tehnike (olovka, flomaster, drvene bojice, pastel), slikarske tehnike (akvarel, tempera, kolaž, vitraj, mozaik), kiparske tehnike (plastelin, glinamol).

U svojim odgojnim skupinama djeca su imala mogućnost da se samoinicijativno ali i planirano likovno izraze te pokažu svoju kreativnost služeći se različitim tehnikama koristeći se pri tom raznim materijalima (prirodni materijali, plastične ambalaže, oblikovani i neoblikovani materijali, tkanine, staklenke...).

Tijekom pedagoške godine u jednoj smo skupini radili na dva projekata: „Zubi“ i „Vatrogasci“. Projekt „Zubi“ realiziran je kroz razgovore, likovne aktivnosti, simboličke igre, posjetom mame stomatologinje i njene asistentice. Cilj aktivnosti bio je da istražimo ulogu zubi u našem tijelu, zašto ih treba održavati čistima, od čega se sastoje zubi i slično.

Zbog dječjeg interesa za zanimanja kojima se bave odrasli realiziran je projekt „Vatrogasci“. Cilj je bio omogućiti djeci doživljaj sebe kao korisnog i važnog dijela zajednice, razvijati sposobnost odgovornog ponašanja djeteta prema sebi i drugima i širiti spoznaju o zanimanju vatrogasaca. Uz istraživačko spoznajne aktivnosti i posjet javno vatrogasnoj postrojbi djeca su likovno i kreativno izražavala ono što su doživjela pri susretu s vatrogascima.

U sklopu Dana državnosti posjetili smo vojarnu „126. brigade HV-a“ Sinj. Naš posjet vojarni bio je dobro organiziran. Djeca su bila oduševljena vojnicima i svim onim čime se vojnici služe.

Nakon posjeta vojsci organizirali smo i posjet službenika policijske postaje koji su djecu upoznali sa zanimanjem policajca. Djeci su policajci demonstrirali kako se ponašati u prometu.

U drugoj skupini se odvio projekt „Zastave“ koji je potrajao više od dva mjeseca. Projekt je započeo novom didaktičkom igrom memory ZASTAVE koji je kod dvojice dječaka pobudio veliki interes te su počeli crtati zastave raznih zemalja svijeta. Zainteresirala su se i ostala djeca. Služili smo se globusom, velikom kartom svijeta, atlasom, puzzlama svijeta, raznim enciklopedijama, a djeca su u raznim likovnim tehnikama radila zastave raznih zemalja svijeta. Uz pomoć računala i interneta redovno smo pretraživali, prikupljali i obrađivali informacije o zastavama, preuzimali pisani i slikovni materijali. Uz to smo redovito koristili digitalne alate za dokumentaciju odgojno-obrazovnog procesa.

Komunikacija s roditeljima, ravnateljem, internim i vanjskim suradnicima odvijala se često uz korištenje mreža WhatsAppa i E-maila.

U drugom objektu opće zadaće odgojno obrazovnog rada između ostalog ostvarivali smo kroz projekte „Maslina“ te „U zdravom tijelu zdrav duh“.

Odlaskom u branje maslina omogućili smo stjecanje novih iskustava. Djeca su imala prilike u poticajnom okruženju isprobavati svoje vještine i prihvaćati svoje granice. Penjali su se, trčali, skakali, preskakali, natjecali se i uživali. Kroz radost istraživanja izražavali smo i zahvalnost Bogu Stvoritelju koji nam je darovao Zemlju da ju obrađujemo i brinemo se o njoj. U drugom dijelu ovog prijekta slijedio je posjet uljari, gdje smo pratili proces nastanka maslinovog ulja. Maslinu, simbol mira, koristili su mnogi umjetnici u likovnim radovima pa tako i mi u vrtiću. Djeca su uživala iznoseći svoje doživljaje kroz modeliranje, slikanje, crtanje. Božji dar kreativnosti došao je do punog izražaja.

Projektom „U zdravom tijelu zdrav duh“ nastojali smo potaknuti djecu na stjecanje novih iskustava: pravili smo zdrave sokove, osvijestili im utjecaj loše hrane na organizam, te ih upoznali s raznim sportovima. Posjetom obližnjem sportskom centru omogućeno im je da se u nekim sportovima i sami okušaju, a jedna mama održala je djeci trening.

U drugoj temi našega ovogodišnjeg rada stavljen je naglasak na prepoznavanje i uvažavanje djece s posebnim odgojno obrazovnim potrebama kao ravnopravnih sudionika u odgojno obrazovnom procesu. U tome nam je pomogla suradnja s našim pedagoginjama, te stručna usavršavanja i edukacija o važnosti pedagoške dokumentacije kao razvojnog poticaja.

Državni pedagoški standard koristi termin „dijete s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama“ što obuhvaća dijete s teškoćama u razvoju (lakše teškoće i teže teškoće) i darovito dijete. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazi od shvaćanja djeteta kao aktivnoga građanina zajednice, koji ima vlastita prava i u stanju je aktivno sudjelovati u oblikovanju života vrtićke zajednice. Ostvarivanje prava djeteta na sudjelovanje, koje se ističe i u Konvenciji o pravima djeteta, predstavlja važan preduvjet razvoja njegovih različitih kompetencija. Diskriminacija je još uvijek previše prisutna na različitim razinama društvenog života. Nju jačaju predrasude, neznanje i kultura kojoj je teško shvatiti neprocjenjivu vrijednost svake osobe. (Poruka pape Franje 3. prosinca 2021.) Od predškolskih programa se očekuje da budu primjereni djeci vrlo različitih sposobnosti, talenata, potreba i teškoća. Ti zahtjevi podrazumijevaju primjereno okruženje za rano učenje koje potiče razvoj djece. Inkluzija ne podrazumijeva neki izdvojeni fenomen, već filozofiju ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja koja osigurava da odgajatelji u svom radu podržavaju ravnopravnost sve djece. Temeljno načelo inkluzivne pedagogije podrazumijeva odgovornost svakog profesionalca uključenog u proces ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja da osigura zadovoljenje jedinstvenih i individualnih potreba sve djece koja su uključena u program. Ključni čimbenici kvalitetnog uključivanja djece s teškoćama u redovne predškolske ustanove su kvalitete profesionalizma vrtićkog osoblja, zajednička vizija, ciljne edukacije odgojitelja, dostupnost stručne podrške odgajateljima, pogodnost organizacijske strukture predškolske ustanove i sudjelovanje zajednice. Nedvojbeno je da odgajatelji predškolske djece moraju moći demonstrirati znanja i vještine odgajanja sve djece, uključujući i djecu s posebnim potrebama.

U našim objektima djeca s posebnim odgojno obrazovnim potrebama su uključena u redovne skupine. U jednom objektu u skupini je dijete s poteškoćama u razvoju koji već treću godinu pohađa naš vrtić. Prelaskom u stariju skupinu sve mu je bilo novo: novi prostor, novi

prijatelji. Dijete je promatralo i osjećalo se zbunjeno jer to više nije prostor koji je dobro poznao. Ali to je trajalo jako kratko. Upoznali smo ostalu djecu s poteškoćama koje ovo dijete ima. Vrtićki prijatelji su ga prihvatili i vrlo brzo uključili u zajedničku igru. Poticali smo dijete na sudjelovanje u ponuđenim aktivnostima, razvoj samokontrole (izražavanje i samoregulacija); poticali smo ga na uvježbavanje socijalnih vještina, govorno izražavanje. Tijekom ove pedagoške godine bio je vidljiv znatan napredak tog djeteta. Od početnih teško razumljivih izgovorenih riječi došli smo do kratkih rečenica. Zahvaljujući upornosti djetetove majke ono je ove godine dobio asistenta. U ovom slučaju pokazalo se korisno i dobro kako za dijete tako i za cijelu skupinu, a možemo reći i svu djecu vrtića.

U jednom našem objektu kod dvoje djece uočili smo blaže poteškoće u razvoju. Po tom pitanju ostvarivali smo dobru suradnju s roditeljima tijekom cijele pedagoške godine te dobru suradnju s stručnjacima (pedagog vrtića, psihoterapeut).

Individualnim radom, razgovorima, likovnim izražavanjima, didaktičkim i edukativnim materijalima nastojali smo olakšavati djeci njihov boravak u skupini.

U drugoj skupini uočena je darovitost kod više djece (4) na više područja (likovno-kreativna, matematička, istraživačka). Širili smo njihove interese na svim područjima razvoja.

U svim objektima i svim skupinama, uz likovnosti, naglasak je bio i na osvještavanju prostorno-materijalnog okruženja, te uređenje istog. Prostor kao komunikacijsko sredstvo bio nam je jedan veliki poticaj i izazov. Promjene u prostorno - materijalnom okruženju utjecale i na djecu u pozitivnom smislu. Igra im je postala zanimljivija, kreativnija, kvalitetnija te su pokazivali veći interes i uključanje u sve aktivnosti. U početku je djecu trebalo više poticati na pospremanje sobe i vraćanje stvari na svoje mjesto. Sobe i centre unutar skupina smo više puta razmještali, opremali raznim didaktikama, te u jednom od objekata obnovili i vanjski, dvorišni prostor vrtića. Djeca su s nestrpljenjem iščekivala „kad će se više urediti dvorište!“ Znatiželjno su i s veseljem promatrali svaku etapu radova na dvorištu. Naime, kišno vrijeme, pa praznici – neradni dani i druge organizacijske poteškoće od strane izvođača produljili su radove. Na inicijativu djece na kraju smo organizirali *party* zabavu za otvorenje obnovljenog dvorišta. Na zabavu su pozvani i roditelji i djeca. Djeca su uživala isprobavajući nova igrala, neumorno trčala, igrala nogomet, a neka djeca su obukla kupaće kostime jer su se poželjeli prskati vodom. Veselo, zabavno, korisno druženje roditelja, djece i odgojitelja! Roditelji i odgojitelji pobrinuli su se za okrpju svih!

6. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Odgojno-obrazovna praksa treba biti rezultat težnji svih djelatnika vrtića da se ‘razvoj odgojno obrazovne prakse događa paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgajatelja i drugih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati kontinuirani profesionalni razvoj’ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2015.)

CILJ: Promišljanje novih i suvremenih načina i osiguravanje uvjeta za daljnje stručno usavršavanje odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika.

Jedna odgojiteljica završila je jednogodišnji program stručnog usavršavanja „ZAHTJEVNA DJECA U VRTIĆU“ (promatranje, razumijevanje-pedagoško djelovanje) EOS Centar za doživljajnu i relacijsku pedagogiju. Druga jedna odgojiteljica započela je isti ovaj program.

U ovoj godini jedna odgojiteljica upisala je i završava program „Teološko-katehetska izobrazba za odgojitelje djece rane i predškolske dobi“.

Kroz godinu se čitala stručna literatura, sudjelovalo se u Webinarima i Zoom prezentacijama. Aktivno se uključivalo u organizirane radionice i stručne aktive, kao i pratilo video klipove.

Kroz ovu pedagošku godinu putem Webinarara pratili smo i različite vrste edukacija i tako usavršavali i obogaćivali svoja znanja. Vrtićku smo biblioteku obogatili stručnom literaturom (naklada Salesiana) i na tom području smo širili svoja znanja, te putem interneta, čitajući razne stručne članke i slušajući putem Youtube kanala različite videozapise.

Kao i dosadašnjih godina organiziran je proljetna katehetska škola na temu „Kako odgovoriti na religiozne potrebe djeteta“. Ove godine smo i mi izlagali svoj rad na ponuđenu temu.

PLAN ODGOJITELJSKOG VIJEĆA

Dječji vrtić Blagovijest je vjerski vrtić koji djeluje u tri grada: Kaštel Stari, Zadar i Sinj. Radno vrijeme vrtića je od 6/6:30 – 16/16:30. U svakom vrtiću su po dvije odgojno obrazovne skupine u kojima, po Državnom pedagoškom standardu, rade dva odgojitelja po skupini, što sveukupno čini 12 odgojitelja. Kako imamo 10-satni program u sva tri objekta, a djelatnost nam je dislocirana, teško nam je odgojiteljska vijeća održavati za sva tri vrtića zajedno, odlučeno je da ćemo ubuduće odgojiteljska vijeća imati na razini svakog objekta zasebno, a ravnateljica, koja živi i radi u Kaštel Starom, uz rad odgojiteljskog vijeća u Kaštel Starom će prema mogućnosti sudjelovati u radu odgojiteljskih vijeća podružnica.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Obitelj je temeljna društvena zajednica. Socijalizacija i učenja djece od velike je važnosti i za obitelj i za društvenu zajednicu. Dječji vrtić je mjesto susretanja i dijaloga koje djeci može pružiti čitav spektar primjerenih i prilagođenih oblika komunikacije kako bi ona mogla odrastati u suradničkom okruženju. U današnje vrijeme sve se češće govori o potrebi bolje komunikacije kroz nove i primjerenije sadržaje usmjerene na djetetov napredak. Posebice je

to nastojanje aktualno danas zbog specifičnih životnih uvjeta u kojima obitelji danas živi. Zato promišljanje o novim oblicima zajedništva i suradnje predstavlja novi profesionalni izazov.

Cilj naše suradnje s roditeljima, u čemu smo više ili manje bili uspješni tijekom ove godine bio je:

- Unaprjeđenje kvalitete partnerstva odgojitelja i roditelja s ciljem postizanja razumijevanja djetetovih potreba i interesa
- Ponuda fleksibilne organizacije rada roditeljima novoupisane djece, što se posebno odnosilo na period prilagodbe
- Biti potpora roditeljima u procesu odgoja djece
- Uključivanje roditelje u kreiranje i realizaciju nekih segmenata odgojno-obrazovnog rad što smo pokušali postići kroz:
- Individualne razgovore u kojima smo roditelje htjeli informirati o životu i radu u vrtiću
- Informiranje roditelja o projektima koji su se tijekom godine ostvarivali na temu godišnjeg plana i programa rada
- Organiziranje duhovnih obnova i tematskih predavanja
- Uključivanje roditelja u organizacije izleta, hodočašća
- Prezentiranje dječjeg stvaralaštva putem kutića za roditelje

Održavali smo roditeljske sastanke koji su bili informativnog tipa, zatim upoznavanje rada vrtića i obveza roditelja prema našoj ustanovi. Jedan od sastanaka je bio za roditelje predškolaca sa odgojiteljima i stručnom službom pedagogom i psihologom. Tema sastanka bila je spremnost djeteta za školu. Treći sastanak bio je o dogovoru odlaska na hodočašće u Krasno, sudjelovanje roditelja u organizaciji hodočašća.

Roditelji su sudjelovali na svetoj misi za blagdan sv. Vinka Paulskog i na hodočašću. Čitali su, pjevali i izrazili molitve vjernika. Organizirali su kupnju darova za blagdan svetog Nikole, a jedan tata odlično je odigrao ulogu ovog djeci posebno dragog sveca.

Komunikacija se ostvarivala i preko WhatsApp aplikacije i individualnih razgovora. Posebno dobra suradnja ostvarena je u projektima „Maslina“ i „U zdravom tijelu zdrav duh“ te u obilježavanju Dana kruha i plodova zemlje te organizaciji završne svečanosti.

Roditelji su donirali za vrtić slikovnice, papir, kućicu za lutke, kuhinjicu za igru, sadnicu masline i održali trening za djecu.

8. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA

Postoji uzrečica: Nitko nije otok! Ta se rečenica odnosi i na pojedinca i na sve segmente društva. Naravno i na vrtić kao ustanovu unutar društvene zajednice. Ona ukazuje i na nužnost suradnje vrtića s društvenim čimbenicima sredine u kojem vrtić djeluje. Takvom se suradnjom unaprjeđuje i obogaćuje život djece dodatnim sadržajima koje pojedini društveni čimbenici nude. Suradnja vodi do kvalitetnijeg programa rada samog vrtića, do unaprjeđenja odgojno obrazovnog procesa i podizanje razine stručne kompetencije odgajatelja.

Suradnja s ustanovama osnažuje naš odgojno obrazovni rad, potiče na stvaralaštvo, samoinicijativnost, kreativno promišljanje i otvara vidike suradničkog druženja. Stoga smo tijekom i ove protekle pedagoške godine surađivali sa:

- Ministarstvom znanosti, obrazovanja RH
- Agencija za odgoj i obrazovanje RH
- Županijskim i Gradskim uredima za obrazovanje i šport
- Jedinicama lokalne, regionalne samouprave
- osnovnim školama i vrtićima
- Župnim uredom u Kaštel Starom, Zadru i Sinju
- Visokim školskim ustanovama – Katoličkim bogoslovnim fakultetom
- Katehetskim uredima biskupija gdje djelujemo
- Muzejima i drugim ustanovama za kulturu
- Sanitarnom inspekcijom
- Higijensko-epidemiološkom službom
- Zavodom za javno zdravstvo
- Kulturno-umjetničkim ustanovama: Kazalištima lutaka
- Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
- Vojrna „126. brigade HV-a”- Sinj
- Vatrogasna postrojba Sinj
- Policijska postaja Sinj
- Dom za starije i nemoćne
- Kneževa palača
- Gradska knjižnica
- Etnološki odjel i Pedagoška služba NMZ
- Maslinik Gornja Murvica
- Uljara Poličnik
- Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar
- ŠC Višnjik Zadar

9. IZVJEŠĆE GODIŠNJEG PLAN RADA RAVNATELJA, STRUČNIH SURADNIKA I ZDRAVSTVENIH VODITELJA

9.1. IZVJEŠĆE GODIŠNJEG PLAN RADA RAVNATELJA

Kao ravnateljica nastojala sam ostvariti zadaće iz svoga Godišnjem plana i programa. U našoj ustanovi je malo teže koordinirati rad između tri objekta koji nisu u istom gradu, pogotovo jer mi je radno vrijeme podijeljeno službom ravnatelja sva tri objekta i odgojitelja u centralnom objektu.

BITNE ZADAĆE

- Promicala sam vjerski identitet vrtića kao ustanove
- Poticala odgojitelje na suradnju vrtića i obitelji
- U dogovoru s voditeljicama područnih objekata nastojali smo organizirati rad vrtića kako bi okruženje u kojem dijete boravi utjecalo na razvoj svih potreba i sposobnosti djeteta.
- Poticala sam djelatnike na jačanje stručnih kompetencija i profesionalne osposobljenosti čime smo utjecali na poboljšanje kvalitete života u vrtiću.

USTROJSTVO RADA

- Osiguran je dovoljan broj odgojitelja u ukupnom procesu, s naznakom da nam je nužna pomoć lokalnih jedinica u formiranju stručnih timova (pedagoga na duže radno vrijeme, psihologa, logopeda)
- Izvršen je raspored odgojnih djelatnika po skupinama i područnim objektima
- Usklađen je i prilagođen rada svih djelatnika s potrebama korisnika usluga
- Radila sam s voditeljicama vrtića na formiranju kraćih programa
- Pratila sam realizaciju poslova na održavanju higijenskih uvjeta
- Vršene su konzultacije i dogovori pri organiziranju radnog vremena vrtića tijekom pedagoške godine

MATERIJALNI UVJETI

- Imala sam dogovore s odgojiteljima o stanju i potrebama u svim objektima
- Osigurano je dovoljno potrošnog i didaktičkog materijala i literature za rad s djecom
- Pratila sam racionalni utrošak potrošnog materijala za održavanje čistoće objekata
- Vršila redoviti uvid u materijalno poslovanje
- Kontinuirano pratila nabave i potroška namirnica za prehranu djece, osobito u matičnom objektu u kojem radim
- Pratila izvršavanje svih međusobnih obveza vrtića i roditelja - korisnika usluga

NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

- Pratila ritma života i aktivnosti djece, te radila na prilagođavanju organizacije rada djelatnika potrebama djece
- Sudjelovala u praćenju zdravstvene zaštite djece u dogovoru s zdravstvenom voditeljicom radi poduzimanja odgovarajućih mjera
- Prala razvoj higijenskih navika djece
- Pratila prehranu djece
- Kontrolirala higijenske uvjete rada unutarnjeg i vanjskog prostora

ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

- Radila na prepoznavanju potreba djeteta, roditelja, odgojitelja i ostalih djelatnika
- Pratila realizaciju zadaća na unapređenju odgojnog procesa prema Godišnjem Planu
- Sudjelovala u organizaciji programa svečanosti u vrtiću
- Suradivala sa stručnim suradnicima, odgojiteljima i roditeljima na unapređenju rada

IZOBRAZBA I USAVRŠAVANJE

- Pripremala i vodila sjednica Odgojiteljskog vijeća
- Pratila vođenje pedagoške dokumentacije i realizacije godišnjeg plana i programa
- Dogovor s odgojiteljima oko stručnog usavršavanja (sastanci, seminari, predavanja)
- Pružala podršku kod unošenja inovacija u odgojno obrazovnom radu
- Prisustvovala stručnim skupovima i seminarima

SURADNJA S RODITELJIMA

- Upoznavala roditelje sa životom i radom djece u vrtiću
- Radila na pripremi i vođenju roditeljskih sastanaka
- Imala konzultacije sa roditeljima koji to žele
- Radila na uključivanju roditelja u aktivnosti vrtića s ciljem poboljšanja uvjeta rada vrtića

SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

- Razni oblici suradnje sa stručnim čimbenicima u svezi unapređenja odgojno-obrazovne djelatnosti

- Suradnja sa Ministarstvom prosvjete i športa
- Suradnja sa Gradskim uredima za obrazovanje i šport
- Suradnja sa jedinicama lokalne, regionalne samouprave
- Suradnja sa osnovnim školama i vrtićima
- Suradnja sa Centrima za socijalnu skrb
- Suradnja sa kulturno umjetničkim ustanovama
- Suradnja s Osnivačem radi podizanje kvalitete rada vrtića

KRAĆI PROGRAMI

- Pomoć i konzultacija s roditeljima u vezi izbora odgovarajućih programa za djecu
- Praćenje napredovanja djece
- Sudjelovanje na priredbama djece

Ravnateljica:
Iva Bakić, s. Krešimira

9. 2. IZVJEŠĆA O RADU STRUČNIH SURADNIKA

9. 2.1. IZVJEŠĆE O RADU PEDAGOGA - KAŠTEL STARI

1. Uvod (osnovni podatci o vrtiću)

Dječji vrtić Blagovijest javna je ustanova koja, u okviru djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi o djeci rane i predškolske dobi, ostvaruje programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

U ostvarenju vjerskog odgoja koristi se program katoličkog vjerskog odgoja djece predškolske dobi.

Osnivač i vlasnik Dječjeg vrtića Blagovijest je Družba sestara milosrdnica svetog Vinka Paulskoga Provincija Navještenja Gospodinova – Split.

Sjedište Vrtića je u Kaštel Starom, a podružnice ima u Zadru i Sinju.

Tijekom pedagoške godine 2022./2023. rad pedagoga odnosio se na slijedeća područja rada:

- ✓ rad s odgojiteljima
- ✓ rad s djecom
- ✓ rad s roditeljima

2. Rad s odgojiteljima

Podrška u radu s odgojiteljima usmjerena je na kontinuirano pružanje stručne pomoći u prepoznavanju i procjenjivanju potreba djeteta kako bismo stvorili povoljan kontekst za djetetov razvoj i optimalnu zadovoljenost njegovih potreba. Oblici pomoći vrlo su različiti:

- pomoć oko planiranja i načina vođenja dokumentacije
- konzultacije s odgojiteljima o pojedinoj djeci s posebnim potrebama
- konzultacije s odgojiteljima o nadarenoj djeci
- pomoć u realizaciji redovnih i posebnih programa i praćenje realizacije
- uvid u odgojno-obrazovni rad odgojitelja u odgojnoj skupini
- praćenje rada odgojitelja u pripremi djece za školu
- praćenje i pomoć u radu odgojiteljima pri planiranju i provedbi projekata
- upute za vođenje zabilješki, postera, foto i video dokumentacije, individualnih planova, razvojnih mapa, programa stručnog usavršavanja,
- preporuke o stručnoj literaturi i pomoć u planiranju i provedbi roditeljskih sastanaka,
- pružanje stručne pomoći u području izgradnje partnerskih odnosa s roditeljima i obiteljima djece
- organiziranje i realizacija tematskih stručnih aktivna.

Stručno usavršavanje odgojitelja osim individualnog rada uključivalo je i skupne oblike. Planirano je više radionica/stručnih aktivna za odgojitelje. Održana je radionica/stručnih aktiv:

1. Prostor kao treći odgojitelj (održano 24. 1. 2023., u 16h u prostorima vrtića)

3. Rad s djecom

Pedagog je surađivao s odgojiteljima po svim pitanjima vezanim uz uspješno zadovoljenje dječjih razvojnih potreba:

- ✓ pratio proces adaptacije djece na vrtić, surađivao s roditeljima, pružao dodatnu pomoć prilikom otežane adaptacije,
- ✓ pratio djecu u godini pred polazak u školu, sudjelovao u utvrđivanju zrelosti za polazak, sudjelovao u realizaciji programa predškole, surađivao sa osnovnim školama u razmjeni potrebnih podataka o djeci polaznicima (posebno u slučaju odgode upisa),
- ✓ pratio i dokumentirao provođenje odgojno – obrazovnog rada: motivaciju djece, ozračje u grupi, individualne i grupne aktivnosti, odnos odgojitelj – dijete,
- ✓ redovito vodio pedagošku dokumentaciju djece, opservirao djecu u skupini, vodio dosjee o djeci s posebnim potrebama.

Kroz rad u vrtiću pedagog je upoznao djecu, pratio ostvarivanje njihovih razvojnih potreba, prava, odgovornosti, pozitivne slike o sebi, poticao želju za učenje istraživanjem, suživot s drugima.

4. Rad s roditeljima

Uspostava partnerskih odnosa između roditelja i odgojitelja te preuzimanje aktivnije uloge roditelja u radu predškolskih ustanova bitna je karakteristika humanističke koncepcije predškolskog odgoja. U suvremenim predškolskim programima ističe se potreba poštivanja posebnosti svake obitelji te uvažavanja roditelja kao partnera i aktivnih sudionika u realizaciji programa. Štoviše, predškolske ustanove trebaju omogućiti "roditeljsko djelatno sudjelovanje u oblikovanju vizije ustanove te prilike za sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnoga procesa" (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2015).

Pozitivni učinci partnerstva reflektiraju se u roditeljskim ponašanjima i osjećaju roditeljske kompetencije, djetetovim postignućima, kao i u odgojiteljevoj kompetenciji i njegovoj percepciji djeteta i obitelji.

U ovoj pedagoškoj godini pokušali smo razviti **partnerski odnos s roditeljima** putem:

- roditeljskih sastanaka
- individualnih konzultacija

Poseban oblik rada su **predavanje i radionice za roditelje** putem kojih roditelji mogu nadograditi znanja o odgoju i obrazovanju djece, podijeliti neke nedoumice, diskutirati s drugim roditeljima, steći nove vještine i ojačati roditeljsku kompetenciju. Teme su birane ovisno o potrebama roditelja i u dogovoru s odgojiteljima.

Radionica za roditelje **Spremnost djeteta za uspješan polazak u školu** održana je 22. veljače 2023., a predavanje za roditelje **Prilagodba djeteta na vrtić** održano je 27. lipnja 2023. godine.

Tijekom cijele pedagoške godine vođeni su individualni razgovori s roditeljima. Roditelji su od stručnog suradnika tražili mišljenje o psihofizičkom statusu razvoja djeteta te procjenu zrelosti za polazak u osnovnu školu, bilo u situacijama prijevremenog upisa ili odgode polaska u školu.

Rad s roditeljima je bio uglavnom konzultativno – savjetodavnog tipa.

***INDIVIDUALNE KONZULTACIJE**

Tijekom čitave pedagoške godine, ovisno o potrebama djece, roditelja i odgojitelja održavale su se individualne konzultacije. Njihov temeljni cilj bio je kreiranje partnerskog odnosa s roditeljima te pružanje podrške u prepoznavanju i zadovoljavanju djetetovih razvojnih i posebnih potreba.

Tijekom takvih susreta roditelji su u mogućnosti dobiti:

- Konzultacije i savjete kao i informacije vezane za djetetov razvoj i njegove razvojne mogućnosti
- Savjete vezane za odgojne postupke, odnosno odgojnu problematiku s kojom se roditelji često susreću u predškolskoj dobi djeteta te vrlo često zbog istih traže našu pomoć.
- Upute o dodatnoj obradi i pretragama koje roditelji mogu obaviti vezano za djetetove možebitne teškoće, bilo da se radi o specijalističkim pretragama od kojih su najčešće potrebe za defektologom, neuropedijatrom, otorinolaringologom, dječjim psihijatrom....
- Savjete o poticajnom okruženju, primjerenom za pojedinu razvojnu teškoću ili potrebu
- Savjete i preporuke za primjenu stručne literature

Individualni sastanci koje sam održala uglavnom su bili vezani za:

- funkcioniranje djeteta u skupini, prilagodbu pedagoških i psiholoških postupaka, izvanredne situacije u obitelji i sl.
- za rad s djecom s teškoćama u razvoju
- za povratne informacije o spremnosti djece za polazak u osnovnu školu

Sastanci su obavljani samostalno i u suradnji s ostalim zaposlenicima (ravnatelj, odgojitelji). O svim individualnim roditeljskim sastancima na ove teme izrađeni su zapisnici.

5. Rad s ravnateljem i osnivačem/vlasnikom vrtića

Kvalitetna i kontinuirana suradnja pedagoga s ravnateljem i osnivačem je neophodan način rada u vrtiću s ciljem ostvarivanja što kvalitetnije odgojno – obrazovne prakse. Suradnja s ravnateljem i osnivačem/vlasnikom vrtića odnosila se na:

- dogovaranje individualnih roditeljskih sastanaka i druge oblike suradnje s roditeljima,
- organizaciju rada u vrtiću
- izmjene, verifikaciju, kreiranje programa
- prilikom izrade Godišnjeg plana rada Ustanove i Kurikuluma
- zajednički rad po pitanjima nabavke stručne literature i didaktičke opreme
- izradu Plana stručnog usavršavanja odgojitelja,

Ravnatelj, osnivač i stručni suradnik pedagog kontinuirano su surađivali s ciljem unaprjeđenja odgojno – obrazovnog procesa.

6. Stručno usavršavanje pedagoga

Pedagog je kontinuirano provodio stručno usavršavanje u obliku jednodnevnih i duljih seminara i edukacija s ciljem osobnog profesionalnog napretka, osuvremenjivanja i produbljenja vlastite teorije i prakse te u svrhu dijeljenja stečenih znanja s odgojiteljima.

RB	TEMA	VRIJEME I MJESTO	VODITELJ/ORGANIZATOR
1.	Dvodnevni stručni skup u suorganizaciji: Dani predškolskog odgoja "Zajedno rastemo: Djetinjstvo - kulture i mogućnosti"	29. i 30. 9. 2022. Sveti Martin na Muri	Viša savjetnica AZOO Andreja Silić
2.	Pedagog u podršci razvoja kurikuluma u dječjem vrtiću - dvodnevni državni stručni skup za pedagoge u dječjim vrtićima	25. i 26. 10. 2022. Online	Viša savjetnica AZOO Sanja Jelovčić
3.	Uvodna studijska grupa na talijanskom jeziku- obrazovni pristup Reggio Emilia	10.-12. 11. 2022. Centro internazionale Loris Malaguzzi Reggio Emilia	Reggio Children- međunarodni centar za obranu i promoviranje prava i potencijala sve djece

4.	Kolegijalni dijalog i suradnja - stručni skup za stručne suradnike pedagoge predškolskih ustanova	17. 2. 2023. DV Marjan	Viša savjetnica AZOO Đurđica Kaurlo Martinić
5.	Elementi adultocentrične prakse i načini njezina otklanjanja 1. modul 2. modul 3. modul 4. modul 5. modul	FFZG 3. 3. 2023. 24. 3. 2023. 27. 4. 2023. 26. 5. 2023. 16. 6. 2023.	Ennea- dr. sc. Edita Slunjski
6.	Okrugli stol u sklopu EU projekata koji se provode u dječjim vrtićima Grada Splita	GKMM 15. 5. 2023.	DV Radost Split DV Cvit mediterana DV Grigor Vitez DV Marjan
7.	SRC VJEVERICA- za provedbu sportskog programa s djecom predškolske dobi integriranog u rad redovite skupine 1. modul 2. modul 3. modul	Dječji vrtić Vjeverica, Zagreb 21. 4. 2023. 12. 5. 2023. 12. 6. 2023.	Dječji vrtić Vjeverica, Zagreb -ravnateljica, stručni suradnici, odgojitelji, kineziolozi - vanjski suradnici i predavači
8.	Međunarodna znanstveno- umjetnička konferencija Nova promišljanja o djetinjstvu II / Dijete i prostor	FFZD 1.-3. 6. 2023.	Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor
9.	Stručno-znanstvena konferencija HPKZ OSDŽ- Vrednovanje za učenje na višoj razini	28.-29. 8. 2023. Sveučilišna knjižnica Split, sjeverni toranj	Hrvatski pedagoško-književni zbor OSDŽ

U organizaciji Hrvatskog pedagoško-književnog zbora Ogranka Splitsko-dalmatinske županije, 28. i 29. 8. 2023. održana je 7. Ljetna škola, stručno-znanstvena konferencija pod nazivom *Vrednovanje za učenje na višoj razini*. Aktivno sam sudjelovala u radu Organizacijskog odbora te pripremi stručno-znanstvene konferencije, te moderirala 2. dan konferencije

6.1. Predavanja, radionice, prikazi prakse stručnih suradnika održani izvan ustanove:

*15. 5. 2023. – **GKMM- Okrugli stol** održan povodom Međunarodnog dana obitelji, a u sklopu diseminacije EU projekata koji se provode u gradskim vrtićima. Tema okruglog stola: Posebni programi u dječjim vrtićima (Integrirani sportski program u DV Radost, Djeca s

teškoćama u razvoju). Izlagači: **Ivan Petrović**, odgojitelj; **Lorena Franjkić**, edukacijska rehabilitatorica; **Ivana Toussaint Oršulić**, pedagoginja.

*1.-3. 6. 2023.- **FFZD-** prikaz prakse na **Međunarodnoj znanstveno-umjetničkoj konferenciji Nova promišljanja o djetinjstvu II / Dijete i prostor**. Tema: Komunikacija prostorom – inkluzivno prostorno- materijalno okruženje vrtića. Izlagači: **Ivana Toussaint Oršulić**, pedagoginja; **Lorena Franjkić**, edukacijska rehabilitatorica

7. Suradnja s društvenom sredinom

AZOO

- ◆ suradnja sa savjetnicama za pedagoge i odgojitelje:
- ◆ pomoć i savjetovanje za napredovanje u struci odgojitelja i pedagoga,
- ◆ savjetovanje vezano za verificiranje posebnih programa,

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

- ◆ savjetovanje za verifikacije posebnih programa u dječjim vrtićima.

OSNOVNE ŠKOLE

- ◆ izrada Mišljenja stručnog tima dječjeg vrtića za djecu u godini pred polazak u školu

SURADNJA S VANJSKIM STRUČNJACIMA

- ◆ vezano za djecu s posebnim potrebama

8. Zaključak

Tijekom pedagoške godine 2022.-2023. ostvarena je većina planiranih aktivnosti stručnog suradnika pedagoga.

Rad na prilagođavanju prostorno-materijalnih uvjeta je započet, te je planirano nastaviti u tom pravcu. Potrebno je nastaviti poticati dobru suradnju između obitelji i vrtića te nuditi različite aktivnosti u kojima mogu sudjelovati roditelji i članovi obitelji, kao i prilagođavati prostorno-materijalne uvjete u skupinama, a sve u cilju ostvarivanja dobrobiti za djecu. Potrebno je dodatno poticati stručno usavršavanje odgojitelja izvan vrtića kako bi što uspješnije mogli zadovoljiti suvremene potrebe djece, obitelji i vrtića. Također, bilo bi poželjno da vrtić u sastavu svog tima ima stručnog suradnika pedagoga minimalno na pola radnog vremena, kako bi se što kvalitetnije mogle provoditi sve aktivnosti i podizati kvaliteta života i rada Ustanove.

Pedagog:

Ivana Toussaint Oršulić, mag.paed.

9. 2.2. IZVJEŠĆE O RADU PEDAGOGA – ZADAR

POSLOVI I ZADAĆE IZ GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA RADA
PEDAGOGA REALIZIRANI SU PREMA PODRUČJIMA:

DJECA:

- Praćenje procesa adaptacije novoupisane djece i stvaranje uvjeta za olakšavanje prilagodbe djece u skupini
- Praćenje primjerenosti organizacije djetetova života u skupini – individualno zadovoljavanje primarnih potreba
- Praćenje neposrednog -obrazovnog rada u odgojnim skupinama s ciljem prepoznavanja i procjenjivanja djetetovih aktualnih potreba te pravodobnosti i kvalitete njihova zadovoljavanja
- Procjena prostorno- materijalnog okruženja – primjerenost razvojnim mogućnostima djece
- Praćenje djetetove strategije ponašanja tijekom njegove interakcije i komunikacije s drugom djecom
- Procjenjivanje i utvrđivanje razvojnog statusa djeteta i razvojne potrebe djeteta
- Praćenje rada u programu predškole
- Sudjelovanje u sustavu podrške djece s posebnim potrebama

ODGOJITELJI:

- Zajedničko planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada
- Pružanje podrške u kreiranju prostorno- materijalnog okruženja
- Pružanje pomoći odgojitelju u prepoznavanju i procjeni djetetovih potreba – pomoć u prikupljanju i obradi podataka dobivenih neposrednim promatranjem djeteta i podataka dobivenih od roditelja i drugih stručnih suradnika
- Pružanje podrške odgojiteljima u izboru primjerenih i poticajnih sadržaja u skladu s uočenim potrebama, mogućnostima i interesima djeteta
- Pružanje podrške odgojiteljima u radu na odabranim projektnim aktivnostima
- Praćenje neposrednog odgojno-obrazovnog rada te uvid u pedagošku dokumentaciju odgojitelja
- Pružanje podrške odgojiteljima u implementaciji novih pedagoških spoznaja u odgojno-obrazovnom radu
- Pružanje pomoći u pripremi i realizaciji raznih oblika rada s roditeljima – individualni razgovori, roditeljski sastanci
- Pružanje podrške odgojiteljima u sagledavanju vlastite prakse i mogućnosti promjena

RODITELJI:

- Individualni sastanci s roditeljima
- Roditeljski sastanak: Informativni sastanak
Spremnost djeteta za školu

STRUČNI SURADNICI I RAVNATELJ:

- Timska suradnja oko planiranja i ostvarivanja bitnih zadaća i projekata vrtića
- Izrada Godišnjeg plana i izvješća rada vrtića
- Sudjelovanje u stručnoj razmjeni informacija

DRUŠTVENO OKRUŽENJE:

- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Sveučilište u Zadru
- Grad Zadar
- Gradska knjižnica Zadar
- Kneževa palača
- Dječji vrtići Grada Zadra i Zadarske županije
- Osnove škole na području Grada Zadra
- Kabinet za ranu intervenciju
- Dječji vrtić „Latica“

OSTALI POSLOVI:

- Izrada Godišnjeg plana i programa stručnog suradnika pedagoga
- Izrada Godišnjeg izvješća o radu stručnog suradnika pedagoga
- Praćenje novih izdanja stručnih priručnika, dječje literature, stručne periodike

STRUČNO USAVRŠAVANJE:

- Sport kao model inkluzije djece s teškoćama u lokalnu zajednicu i povezanost s ranom intervencijom; stručni panel i okrugli stol; Zadar, AZOO
- Izazovi u radu s darovitim djecom i mladima; Državni stručni skup za stručne suradnike pedagoge u predškolskim ustanova, osnovnim i srednjim školama, AZOO
- Pedagog u podršci razvoja kurikuluma u dječjem vrtiću, dvodnevni stručni skup državne razine namijenjen stručnim suradnicima pedagozima u dječjim vrtićima; AZOO
- Primjena „ Anger management“ tehnika u predškolskoj dobi; Udruga socijalno Marginaliziranih MAGNI
- Kolegijalni dijalog i suradnja; Međužupanijski skup za stručne suradnike pedagoge predškolskih ustanova; AZOO
- Gruba igra i emocionalni razvoj; Kreativna sova
- Bajke i priče kao pedagoški poticaj u dječjem vrtiću; Udruga socijalno marginaliziranih Magni

- Humane vrijednosti s naglaskom na odgoj za volontiranje- Centri humanosti u odgojno-obrazovnim ustanovama- Projekt Kutić humanosti; Stručni skup u suradnji s HCK-om; AZOO
 - Inicijalni razgovori za upis djece u dječji vrtić; Udruga socijalno marginaliziranih MAGNI
 - Dvodnevni stručni skup u suorganizaciji s Hrvatskim Crvenim križem; Centri humanosti u odgojno-obrazovnim ustanovama- Projekt Kutić humanosti; AZOO
- ANTEA PAVIĆ, mag. paed.**

9. 2.3. IZVJEŠĆE O RADU PEDAGOGA – SINJ

1. Organizacija i materijalni uvjeti

- Sudjelovala u rasporedu odgojnih skupina, kao i formiranju istih
- Sudjelovala u nabavi didaktike, stručne literature i potrošnog materijala

2. Planiranje, programiranje i valorizacija

- Sudjelovala u izradi Godišnjeg plana i programa rada vrtića, te izradila Godišnji plan i program rada pedagoga
- Sudjelovala u izradi Kurikuluma vrtića za petogodišnje razdoblje
- Izradila program osobnog stručnog usavršavanja te sudjelovala u izradi plana i programa stručnog usavršavanja na razini vrtića
- Izradila valorizaciju osobnog rada, rada skupina te rada vrtića, izradila razna izvješća i analize rada

3. Odgojno – obrazovni rad

3.1. Rad s djecom

- Obavljala poslove vezane uz upis djece u novu pedagošku godinu i prijem djece u odgojno-obrazovne programe
- Sudjelovala u Povjerenstvu za upis djece
- Suradivala s odgojiteljima u otkrivanju djece s posebnim potrebama te praćenje djetetovog razvoja
- Individualan rad s djecom prema potrebi te uključivanje u neposredan rad s djecom

4. Suradnja s odgojiteljima

- Suradnja s odgojiteljima u vidu sugeriranja pogodnih aktivnosti za poticanje razvoja djece
- Poticala i dogovarala stručna usavršavanja, organizirana od strane AZOO-a, kao i ostale oblike usavršavanja

5. Suradnja s članovima stručnog tima

- Surađivala sa svim članovima stručnog tima (sa medicinskom sestrom, logopedinjom te ravnateljicom) u zajedničkim poslovima, kao i konzultacije u tijeku rada
- Suradnja s odgojiteljima u osmišljavanju života i rada vrtića, suradnja u razvojnim zadacima vrtića

6. Suradnja s roditeljima i širom društvenom zajednicom

- Razgovor, inicijalni razgovori i suradnja s roditeljima novoupisane djece
- Razvijala komunikaciju između čimbenika unutar vrtića
- Surađivala s roditeljima putem individualnih savjetovanja, grupnih razgovora, roditeljskih sastanaka te kutića za roditelje i raznih drugih oblika
- Surađivala sa osnovnim školama sa područja Cetinske krajine, kao i dječjim vrtićima. Nadalje, surađivala sa AZOO, MZOS, drugim ustanovama bitnim za razvoj programskih aktivnosti u vrtiću

7. Stručno usavršavanje i rad s pripravnicima

- Pratila stručnu literaturu i periodiku, pratila promjene u zakonskoj regulativi
- Surađivala sa stručnim timom vrtića, pružala pomoć u organizaciji roditeljskih sastanaka i radionica za roditelje
- Surađivala u realizaciji stručnih tema te u organizaciji Odgojiteljskih vijeća
- Sudjelovanje u raznim oblicima stručnog usavršavanja
- Uvodila pripravnike u samostalan rad te pratila realizaciju Programa pripravničkog staža

8. Pedagoška dokumentacija

- Vodila pedagošku dokumentaciju kako osobnu, tako i vrtića
- Izrađivala prigodne ankete i obrasce bitne za rad vrtića
- Sudjelovala u vođenju dokumentacije odgojitelja i pripravnika

Andela Masnić, prof.

9. 2.4. IZVJEŠĆE O RADU PSIHOLOGA – ZADAR

U ovom su izvješću izloženi podaci koji se odnose na aktivnosti psihologa ostvarene u pedagoškoj godini 2022/23.

Osnovna je zadaća stručnog suradnika psihologa osiguravati odgovarajuće, sigurno, stabilno i poticajno okruženje, u kojem će svako dijete, zadržavajući svoju osobnu i obiteljsku autonomiju, rasti i razvijati se u ono što na osnovu svojih potencijala može postati. Područja na kojima radi stručni suradnik psiholog su prevencija (procjena, identifikacija, edukacija) i rana intervencija (poduzimanje mjera). Zadaće psihologa usmjerene su na rad s djecom, roditeljima, odgojiteljima, stručnim timom i društvenim čimbenicima.

RAD S DJECOM

Prema zadaćama i ciljevima navedenim u Godišnjem planu i programu rada za psihologa te u opisu poslova stručnog suradnika - psihologa realizirani su sljedeći zadaci:

Kontinuirano promatranje i praćenje razvoja djece u odgojnim skupinama, praćenje procesa prilagodbe djece; utvrđivanje općeg razvojnog statusa djece te procjena psihofizičke spremnosti djece za polazak u školu. Psiholog je analizirao prikupljene podatke te zajedno s odgojiteljima i drugim stručnim suradnicima planirao daljnji odgojno – obrazovni proces.

Kod već identificirane djece s razvojnim odstupanjima nastavljeno je osmišljavanje individualiziranog pristupa, individualni rad s djecom kao i rad u manjim grupama, praćenje funkcioniranja djece u skupini te savjetovanje odgojitelja vezano za pristup djetetu, praćenje cjelokupnog napretka djeteta, savjetovanje roditelja te vođenje dokumentacije.

Razvojna procjena obavljena je i za djecu kod koje je primijećen dishramoničan psihomotorni razvoj i/ili teškoće regulacije ponašanja te za djecu čiji su roditelji ili odgojitelji tražili mišljenje radi prilagodbe postupaka i načina komunikacije s djetetom ili eventualne odgode upisa u osnovnu školu.

Za dio djece osmišljeni su individualizirani oblici podrške za rad u skupini te eventualno mišljenja i nalazi u svrhu upisa u osnovnu školu ili daljnje obrade.

Tijekom mjeseca listopada i studenog 2022. godine sa svim budućim školskim obveznicima provedena je procjena razvijenosti različitih vještina i znanja potrebnih za polazak u osnovnu školu. Procjena se sastojala od rada individualno, rada u malim grupama i prikupljanju informacija od strane matičnih odgajatelja. Nakon što su prikupljeni svi podaci, s djecom koja su procijenjena kao rizična za razvoj teškoća u prilagodbi na školu, obavljena je dodatna individualna razvojna procjena te, ovisno o rezultatu, provedeno je savjetovanje roditelja i odgajatelja i planirani ciljevi u radu.

Posebno je pratio je razvoj troje djece, budućih predškolaca, koji su disharmoničnog psihomotornog razvoja te su napredovali ove pedagoške godine. Dječak kojem je već bio odgođen upis u prvi razred je napredovao te nakon ove pedagoške godine odlazi u školu.

Sedmero djece bilo je u specifičnom obliku praćenja, povremeno uključeno u individualni rad. Razvojna odstupanja djece koja su bila u praćenju su neurorizičnost, spektar autizma, teškoće u regulaciji ponašanja, disharmoničan psihomotorni razvoj te potencijalna darovitost.

Tablica 1

Razvojna odstupanja, teškoće

Razvojno odstupanje/teškoća	Broj djece
Spektar autizma	1
Neurorizičnost	1
Teškoće regulacije ponašanja	2
Disharmoničan psihomotorni razvoj	3
Potencijalna darovitost	1
Odgoda upisa u prvi razred (prošlogodišnja)	1
Ukupno	9

Tablica 2

Okolina kao faktor rizika

Okruženje kao faktor rizika	Broj djece
Razvod roditelja	1
Problematične obiteljske prilike	1
Ukupno	2

Pratio je razvoj i napredak neurorizične djevojčice kao i napredak djevojčice s potencijalnom darovitošću.

Pratio je razvoj dječaka i savjetovao odgojitelje i majku vezano za odgodu upisa u prvi razred osnovne škole koji je potaknula majka.

Individualno je radio kao i u grupi s djevojčicom s poremećajem iz spektra autizma. Djevojčica inače boravi u vrtiću skraćeno te je uključena u rehabilitaciju u DV Latica.

Dječak koji je imao teškoće regulacije ponašanja i čiji su roditelji prošli kroz razvod je znatno napredovao u samoregulaciji.

RAD S ODGOJITELJIMA

Rad s odgojiteljima sastojao se od prikupljanja relevantnih informacija o razvoju djeteta i upoznavanja s razvojnim profilom i osobitostima djeteta, poželjnim oblicima komunikacije s djetetom te stručnom usavršavanju odnosno upoznavanju i praćenju ostvarivanja individualizirane podrške za dijete. Odgojiteljima je bila potrebna podrška vezano za djecu s razvojnim odstupanjima i za djecu s teškoćama regulacije ponašanja te za potencijalno darovito dijete.

Odgojitelji su redovno educirani i informirani o znanjima iz područja psihologije primjenjivih u odgojno-obrazovnom radu s djecom. Također im je povremeno trebala pomoć vezano za komunikaciju s roditeljima.

RAD S RODITELJIMA

Održano je 6 individualnih razgovora s roditeljima zbog različite problematike (razvojna odstupanja kod djece, odgoda upisa u prvi razred). Sa svim roditeljima je uspostavljena uspješna suradnja.

U individualnim razgovorima roditelji su informirani o psihofizičkom statusu djeteta, informirani i savjetovani o načinima poticanja razvoja koje mogu realizirati u svakodnevnom životu s djetetom, suradnji sa stručnjacima i praćenju razvoja djeteta unutar vrtića, o potrebnim dodatnim pregledima, savjetovanjima i terapijskim postupcima izvan vrtića te prikladnim odgojnim postupcima.

Savjetovao je roditelje budućih predškolaca kod kojih je uočen disharmoničan psihomotorni razvoj. Razgovarao je te savjetovao majku djeteta kojem je odgođen upis u prvi razred osnovne škole zbog disharmoničnog razvoja, te živi s majkom, otac ne živi s njima i trenutno je u zatvoru. Majci djevojčice s poremećajem iz spektra autizma je bila potrebna podrška i savjetovanje vezano za teškoće ishrane i općenito savjetovanje oko samog pohađanja vrtića. Djevojčica je znatno napredovala u funkcioniranju u skupini u odnosu na prošlu godinu. Roditelji djece, predškolaca s disharmoničnim psihomotornim razvojem su savjetovani glede pripreme za školu te vezano za prikladne odgojne postupke.

U studenom 2022. je održan roditeljski sastanak na temu Priprema za školu.

SURADNJA U ODNOSU NA STRUČNI TIM

Psiholog je surađivao sa svim članovima stručnog tima- pedagogom, zdravstvenim djelatnikom te ravnateljem. Sudjelovao je:

- u izradi i vođenju propisane dokumentacije i evidencije o djeci,
- u izradi godišnjeg plana i programa odgojno-obrazovnog rada,

- u izradi godišnjeg izvješće o ostvarivanju plana i programa rada,
- u kreiranju promjena u cilju unaprjeđivanja odgojno-obrazovnog procesa u skladu sa suvremenim spoznajama iz područja psihologije,
- u stvaranju temeljnih uvjeta za ostvarivanje djetetovih prava, ukazivao na pravne propise i etička pravila u svrhu osiguranja djetetove dobrobiti, zastupao i reagirao na povredu djetetovih prava;
- u kreiranju kvalitetnog okruženja za cjeloviti razvoj djeteta vodeći računa o njegovim psihološkim implikacijama na dijete.

SURADNJA U ODNOSU NA VANJSKE ČIMBENIKE

Psiholog je surađivao s različitim ustanovama. Upućivao je roditelje djece s razvojnim odstupanjima drugim stručnjacima te je vezano za te postupke surađivao s kolegama iste ili srodnih struka. Na zahtjev Hrvatskog zavoda za socijalni rad pisao je mišljenja o određenoj djeci.

Ustanove s kojima je psiholog surađivao:

1. DV Latica, vrtić za djecu s razvojnim teškoćama
2. Feralić, Centar za podršku djeci i roditeljima djece s razvojnim odstupanjima, Zadar
3. Hrvatski zavod za socijalni rad, područni ured Zadar

STRUČNO USAVRŠAVANJE

- Županijsko stručno vijeće nastavnika psihologije i stručnih suradnika psihologa Šibensko-kninske i Zadarske županije, Gradska knjižnica Zadar, ogranak Arbanasi, multimedijalna dvorana. Skup je održan 1.2.2023. s početkom u 10 sati. Trajanje skupa 5 sati
- Stručni skup: Stručno-metodička podrška u uvođenju odgojitelja i stručnih suradnika pedagoga pripravnika u proces stažiranja i kvalitetan odgojno-obrazovni rad u dječjim vrtićima, održan 20. listopada 2022. godine u trajanju od 7 sati, na MS Teams platformi
- Izobrazbe za voditelje psiholoških kriznih intervencija, za stručne suradnike osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova te sveučilišne nastavnike pomagačkih struka, a koji svoju djelatnost obavljaju u sljedećim županijama: *Zadarskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Šibensko-kninskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Primorsko-goranskoj ili Ličko-senjskoj županiji.*

Početni seminar 10. – 12. listopada 2022.

Napredni seminar 24. – 26. listopada 2022.

- Međužupanijski stručni skup za odgojitelje i stručne suradnike u dječjim vrtićima: Priprema za izvanredne situacije s naglaskom na potres i klimatske promjene:

Prezentiranje programa HCK "Sigurnije škole i vrtići", Predstavljanje projekta "Kutić humanosti", održan 22. rujna na ZOOM platformi u trajanju od 6 sat

- Radionica o empatičkom reflektiranju kao podršci razvoju, Dora Srdelić Ljubičić, Centar Feralić, 03.05.2023.

Maja Leventić, prof. psihologije

9. 2.5. IZVJEŠĆE O RADU ZDRAVSTVENOG VODITELJA – KAŠTEL STARI I SINJ

U protekloj pedagoškoj godini djelomično je proveden planirani rad s djecom zbog epidemioloških mjera koje su potpuno ukinute u travnju 2023. godine.

1. MJERE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I ZDRAVSTVENI ODGOJ

Sva djeca koja su pohađala DV Blagovijest uredno su procijepljena prema kalendaru cijepljenja koji je na snazi u RH.

Sistematski pregledi prilikom upisa obavljeni su kod sve djece.

Provedena su antropometrijska mjerenja djece. Značajnih odstupanja nije bilo.

Održane su edukacije djece vezane za pravilno pranje i higijenu ruku, te edukacijski dio o važnosti higijene tijela.

2. MJERE ZA OSIGURANJE HIGIJENE

Unatoč pojedinačnim slučajevima pojavljivanja bolesti COVID 19, nije bilo širenja zaraze u DV te se rad odvijao nesmetano i sukladno propisima NZZJZ SDŽ.

Na ulazima u prostorije DV postavljena su dezinfekcijska sredstva za utrljavanje u ruke. U upotrebi su jednokratni papirnati ubrusi i tekući sapun.

Sanitarni prostori osoblja i djece su uredni i čisti.

Sve prostorije DV, nakon odlaska djece, svakodnevno se mehanički čiste i prebrisavaju Izosanom G. Za vrijeme boravka djece, prostorije se redovito provjetravaju.

Obavljeni su sanitarni pregledi djelatnika i pomoćnog osoblja u DV.

Djelatnici NZZJZ SDŽ redovito su izvršavali mikrobiološke kontrole u svim objektima vrtića. Ocjena mikrobiološke čistoće je bila zadovoljavajuća.

3. MJERE PRAVILNE PREHRANE

Hrana u DV dostavlja se iz gradske kuhinje.

4. VOĐENJE ZDRAVSTVENE DOKUMENTACIJE

- Evidencija o higijensko-epidemiološkom nadzoru
- Evidencija o sanitarnom nadzoru
- Evidencija o zdravstvenom odgoju
- Evidencija epidemioloških indikacija
- Evidencija ozljeda
- Kartoni antropometrijskih mjerenja

Marija Brčić – Šušak, s. M. Terezija
Magistra sestринства

9. 2.6. IZVJEŠĆE O RADU ZDRAVSTVENOG VODITELJA – ZADAR

Rad na području njege i skrbi u dječjem vrtiću provodili smo prema planu i programu, potrebama djece i aktualnim zbivanjima kroz unaprjeđenje i zaštitu zdravlja djece, provođenje pravilne prehrane i njege, poticanje kvalitetne izmjene igre i dnevnog odmora te poticanje redovite tjelovježbe i boravka djece na zraku.

1. Zadaće u odnosu na dijete:

- Prikupljena je medicinska dokumentacija te su se vodili zdravstveni kartoni djece
- Prostorije vrtića redovito su dezinficirane, kao i igračke kojima se djeca igraju, prostorije u kojima djece borave redovito su zračene.
- u listopadu 2022g. i svibnju 2023.g. provedeno je antropometrijsko mjerenje djece, dobivene mjere su upisane u kartone.
- pri analizi dobivenih rezultata nisu uočena odstupanja, sva djeca su odgovarajuće tjelesne visine i težine za svoju dob.
- tijekom boravka na otvorenom djeca su nosila odgovarajuću odjeću i obuću, te zaštitu od hladnoće zimi i sunca ljeti.
- Kroz pedagošku godinu vodila sam evidenciju o zdravstvenom stanju i pobolu djece; prema dobivenim rezultatima vidljivo je da su djeca najčešće izostajala zbog respiratornih bolesti.
EVIDENCIJA POBOLA
VARICELLAE – 8 DJECE
STREPTOKOKNI TONSILLITIS – 2 DJECE
ENTEROBIASIS – 1 DIJETE
AKUTNE RESPIRATORNE BOLESTI – 12 DJECE
- Tijekom godine 2022/2023 zabilježeno je nekoliko stanja koja su zahtijevala dodatne mjere zbrinjavanja. Indikacije su bile, povišene tjelesne temperature sa ili bez pratećih simptoma, streptokokna oboljenja, varicellae..

- S ciljem preventivnog i kurativnog djelovanja tijekom pedagoške godine nastavljena je kontinuirana suradnja s higijensko epidemiološkom službom. U svim objektima i prostorima vrtića redovito i kontinuirano se poduzimaju mjere pojačane higijene prostora, posteljnog rublja i osobne higijene djece.
- U vrtiću su osigurani setovi za pružanje prve pomoći za djecu. Prvu pomoć djetetu ima obvezu pružiti svaka odrasla osoba. Odgojiteljima je sugerirano da kontinuirano obnavljaju znanje o pružanju prve pomoći te sam i ove godine, u suradnji s Crvenim križem, organizirala kratki tečaj prve pomoći za odgojitelje.
- Zdravstveni odgoj djece je važni segment rada sa djecom predškolske dobi;
 - u obje odgojne skupine radila sam aktivnosti „Zdrava hrana“, čitali smo priču, razgovarali o zdravoj hrani i zanimljivostima o nekim namirnicama
 - razgovarali smo o kostima i mišićima
 - educirala sam djecu o oralnoj higijeni – priča i demonstracija pravilnog četkanja na modelu zubala.
- U vrtićkim skupinama boravak na zraku bio je redovit i održavao se učestalo kroz cijelu godinu.
- Izrađena je pisana uputa roditeljima vezana uz boravak djece na zraku tijekom cijele pedagoške godine, a poseban naglasak stavljen je za vrijeme ljetnih vrućina (protokoli).

2. Zadaće prema odgojnim djelatnicima:

- Odgojitelji su upoznati i educirani o zdravstvenim potrebama djece, te su se preventivne mjere odvijale u vidu stalne suradnje između zdravstvenog voditelja, odgojitelja i roditelja. Rast i razvoj djece pratile su zdravstvena voditeljica i odgojiteljice, te ih poticale na razvoj higijenskih navika.
- Prilikom posjeta skupinama educirani su odgojitelji kako prepoznati narušeno zdravlje djeteta, te na koji način pravilno i pravovremeno reagirati.
- Kako je planirano, ostvarena je suradnja s Gradskim društvom Crvenog križa Zadar; održan je tečaj za odgojitelje „Hitna stanja“ i „Prva pomoć kod djece“.

3. Zadaće prema stručnom timu:

- U suradnji sa članovima stručnog tima izrađeno je godišnje izvješće
- Održavani su sastanci i konzultacije stručnog tima

4. Zadaće prema sudionicima u osiguranju zdravstveno-higijenskih uvjeta

- Čišćenje i dezinfekcija prostora u kojima borave djeca obavlja se svakodnevno s odgovarajućim sredstvima, ujedno se redovno dezinficiraju radne površine i igračke.
- Svakodnevno se provodi dezinfekcija kontaktnih površina a najmanje dva puta provjetravale su se prostorije.
- u vrtiću se koriste jednokratni ubrusi i tekući sapun.

- prilikom boravka u prostorijama kontrolirala sam dezinfekciju, provjetravanje i grijanje prostora, čistoća sanitarnih čvorova
- pratila sam produžavanje sanitarnih iskaznica i / ili higijenskog minimuma zaposlenika
- pratila sam nalaze briseva radnih površina, posuđa i ruku djelatnika. Svi dobiveni rezultati uredno su arhivirani
- pratila sam provedba dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, te su arhivirane potvrde o provedenim mjerama

5. Zadaće prema sudionicima u organizaciji prehrane

- Pravilnom, kvalitetnom, raznovrsnom, kontroliranom i prilagođenom prehranom nastojali smo zaštititi zdravlje djece, potaknuti optimalan rast i razvoj te pridonijeti stjecanju pozitivnih prehrambenih navika. Sukladno Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97; 107/07; 94/13), prehrana djece planira se prema Programu zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima (NN 121/2007).
- Analiza hrane provodila se u skladu sa zakonskim propisima, odnosno prema ugovoru o poslovnoj suradnji, a provodi je Zavod za javno zdravstvo.
- Analiza mikrobiološke čistoće uzoraka hrane, radnih površina, posuđa i ruku djelatnika odgovarala je normativima, te niti jednom nije bilo potrebe za poduzimanjem korektivnih mjera.
- Izrađeni su prijedlozi jelovnika koji su usklađeni sa propisanim normativima za djecu predškolske dobi
- Obroci koje djeca dobivaju u vrtiću su odgovarajućih nutritivnih vrijednosti sa dosta sezonskog voća i povrća.

6. Zadaće prema roditeljima

- suradnja se odvijala na način da su roditelji upoznati o potrebi donošenja liječničkih potvrda nakon izostanka djece zbog bolesti i pravovremenog prijavljivanja pojave zarazne bolesti.
- Osiguravani su informativni letci o bolestima koje su se pojavljivale u vrtiću

7. Osobne zadaće:

- Izrada Godišnjeg plana i programa zdravstvene voditeljice
- Izrada Izvješća o radu zdravstvene voditeljice
- Kontinuirano stručno usavršavanje;
 - * iTOP Introductory tečaj
 - * Tečaj trajne stručne edukacije medicinskih sestara dječjih vrtića
 - * E - učenje portal HRVATSKA KOMORA MEDICINSKIH SESTARA
- Planiranje aktivnosti zdravstvenog odgoja
- Kontinuirana suradnja sa članovima stručnog tima
- Kontinuirana suradnja s epidemiološkom službom

- Suradnja s Crvenim križem
- suradnja s Pedijatrima na području grada Zadra
- suradnja s udrugom „Cukrići“
- suradnja s HUMS-om i Društvom medicinskih sestara dječjih vrtića
- Evaluacija planiranih, provedenih i postignutih zadaća

8. Ostalo:

Vođenje evidencije:

- Bolesti i cijepljenosti djece
- Antropometrijskih mjerenja
- Epidemioloških indikacija
- Ozljeda djece
- Sanitarnog nadzora
- Higijensko-epidemiološkog nadzora
- Zdravstvenog odgoja
- Pregleda za sanitarne knjižice
- Zdravstvenog kartona djeteta u dječjem vrtiću

HIKMETA PERIČIĆ bacc.med.techn.